

Reforma ochrany údajů: Rada přijala postoj v prvním čtení

Rada dne 8. dubna 2016 přijala svůj postoj v prvním čtení k reformě v oblasti ochrany údajů, což představuje předstupeň pro konečné přijetí balíčku legislativních opatření Evropským parlamentem na jeho dubnovém plenárním zasedání.

Toto formální přijetí následuje po kompromisu, jenž byl s Evropským parlamentem dohodnut v prosinci 2015.

Ard van der Steur, nizozemský ministr spravedlnosti, v návaznosti na přijetí uvedl: „Mám příslib Evropského parlamentu, že takto bude možné v dubnu hlasovat jak o balíčku opatření pro reformu ochrany údajů, tak o směrnici o jmenné evidenci cestujících. Útoky, k nimž došlo 22. března v Bruselu, znovu ukázaly, jak naléhavě je třeba přijmout směrnici o jmenné evidenci cestujících.“

Reforma v oblasti ochrany údajů je legislativní balíček, jehož cílem je aktualizovat a modernizovat stávající pravidla týkající se ochrany údajů. Reforma zahrnuje dva legislativní nástroje: obecné nařízení o ochraně údajů (které má nahradit směrnici 95/46/ES) a směrnici o ochraně údajů v oblasti vymáhání práva (která má nahradit rámcové rozhodnutí o ochraně osobních údajů z roku 2008).

[Nařízení o ochraně osobních údajů \(Infografika\)](#)

Nařízení o ochraně osobních údajů (Infografika)

Ochrana osob v souvislosti se zpracováním jejich osobních údajů je základním právem stanoveným v Listině základních práv Evropské unie (článek 8) a ve Smlouvě o fungování Evropské unie (článek 16).

Obecné nařízení o ochraně údajů

Cílem obecného nařízení o ochraně údajů je zvýšit úroveň ochrany údajů u fyzických osob, jejichž osobní údaje jsou zpracovávány, a zlepšit podnikatelské příležitosti na jednotném digitálním trhu mimo jiné snížením administrativní zátěže.

Zvýšená úroveň ochrany údajů

Zásady a pravidla pro zpracovávání osobních údajů fyzických osob musí respektovat základní práva a svobody, zejména právo na ochranu osobních údajů. Posílená práva na ochranu údajů umožňují subjektům údajů (tedy osobám, jejichž osobní údaje jsou zpracovávány), aby měli větší kontrolu nad svými osobními údaji:

- více konkrétních pravidel, jež správcům údajů (tedy subjektům odpovědným za zpracování údajů) umožňují osobní údaje zpracovávat, mimo jiné na základě požadavku na získání souhlasu dotčených osob;
- snazší přístup ke svým osobním údajům;
- lepší informace o tom, co se s jejich osobními údaji děje od okamžiku, kdy jsou sdíleny. To znamená mimo jiné, že o zásadách ochrany osobních údajů jsou dotčené osoby informovány za použití jasných a jednoduchých jazykových prostředků, například pomocí standardizovaných ikon.
- právo na vymazání a právo „být zapomenut“. Subjekt údajů může například požádat o okamžité odstranění osobních údajů, které byly nashromážděny nebo zveřejněny na některé sociální síti v době, kdy byl ještě dítětem.
- Pokud si osoba ve věku do 16 let přeje využívat on-line služeb, musí se poskytovatel služeb pokusit prověřit, zda k tomu rodiče dali svolení. Členské státy mohou tuto věkovou hranici snížit, aniž by překročily dolní věkovou hranici 13 let;
- právo na přenositelnost umožňující snazší přenos osobních údajů od jednoho poskytovatele služeb, například sociální sítě, k jinému poskytovateli. Tímto opatřením byla posílena nejen práva na ochranu údajů, ale i hospodářská soutěž mezi poskytovateli služeb;
- právo vznést námitku proti zpracování osobních údajů v souvislosti s veřejným zájmem nebo oprávněným zájmem správce údajů. Toto právo se vztahuje na využívání osobních údajů pro účely profilování;
- obecné záruky vztahující se na zpracování osobních údajů pro účely archivování, je-li to ve veřejném zájmu, a pro účely vědeckého a historického výzkumu nebo pro statistické účely.

S cílem zajistit dostupnost prostředků právní ochrany mají subjekty údajů právo na přezkum jakéhokoliv rozhodnutí příslušného úřadu pro ochranu údajů jejich vnitrostátním soudem, bez ohledu na členský stát, v němž je usazen správce údajů.

Více podnikatelských příležitostí v rámci jednotného digitálního trhu

Nařízení stanoví jednotný soubor pravidel platný napříč EU a použitelný na evropské i mimoevropské společnosti, které v EU nabízejí své služby on-line. Tím se zabrání tomu, aby nesourodá vnitrostátní pravidla na ochranu údajů narušovala přeshraniční výměnu údajů. Nařízení dále stanoví zvýšenou spolupráci mezi členskými státy s cílem zajistit jednotné uplatňování těchto pravidel v rámci EU. To povede ke spravedlivé hospodářské soutěži a podnítí společnosti, zejména malé a střední podniky, aby co nejefektivněji využívaly jednotného digitálního trhu.

S cílem snížit náklady a poskytnout právní jistotu v důležitých přeshraničních případech, do kterých je zapojeno několik vnitrostátních dozorových úřadů, přijímá se jediné rozhodnutí dozorového úřadu. Tento **mechanismus jediného kontaktního místa** umožní společnostem s působností ve více členských státech, aby jednala pouze s úřadem pro ochranu údajů v členském státě její hlavní provozovny. Tento mechanismus rovněž stanoví přijímání jediného rozhodnutí použitelného na celém území EU v případě sporů.

Za účelem snížení administrativních nákladů uplatňuje nařízení přístup založený na riziku: správci údajů mohou opatření provádět úměrně riziku operací zpracování údajů, jež uskutečňují. Činnosti podniků se liší a stejně tak se mohou odlišovat rizika týkající se oblasti soukromí, která z těchto činností vyplývají. Nařízení nestanoví žádné univerzální řešení: čím jsou rizika podnikatelských činností pro osobní údaje větší, tím přísnější jsou povinnosti.

Zvýšení počtu i kvality nástrojů k prosazování dodržování pravidel na ochranu údajů

Nařízení stanoví řadu opatření na zvýšení odpovědnosti správců údajů s cílem zajistit, aby byla nová pravidla v oblasti ochrany údajů v plné míře dodržována. Správci údajů musí přijmout řadu bezpečnostních opatření, včetně požadavku, aby v určitých případech oznámili porušení zabezpečení osobních údajů. S cílem zajistit, aby nařízení vyhovovalo i do budoucna, jsou v něm již od návrhu a ve standardním nastavení zahrnuty zásady ochrany údajů. Pro zajištění souladu s těmito pravidly musí veřejné orgány a společnosti, které zpracovávají určité rizikové údaje, jmenovat **pověřence pro ochranu osobních údajů**.

Subjekty údajů a za určitých podmínek i organizace na ochranu údajů mohou podat u dozorového úřadu stížnost nebo se domáhat soudní ochrany v případě, že nebyla dodržena pravidla pro ochranu údajů. Správci údajů mohou čelit pokutám do výše maximálně 20 milionů eur nebo 4 % jejich celkového ročního obrátu.

Záruky týkající se předávání osobních údajů mimo EU

Nařízení zavádí pravidla pro předávání osobních údajů do třetích zemí a mezinárodním organizacím. Předání osobních údajů se může uskutečnit v případě, že je splněna řada podmínek a záruk, například pokud Komise rozhodla, že je zajištěna přiměřená úroveň ochrany údajů. Nová rozhodnutí o odpovídající ochraně musí být přezkoumána nejméně jednou za 4 roky. Stávající rozhodnutí o odpovídající ochraně a povolení zůstávají v platnosti, dokud nejsou změněna, nahrazena nebo zrušena.

Směrnice o ochraně údajů v oblasti vymáhání práva

Tato směrnice je zaměřena na ochranu osobních údajů zpracovávaných za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, mimo jiné i za účelem ochrany před hrozbami pro veřejnou bezpečnost a jejich předcházení.

Je zásadně důležité zajistit jednotnou a vysokou úroveň ochrany osobních údajů fyzických osob a současně usnadnit výměnu osobních údajů mezi orgány v oblasti vymáhání práva v jednotlivých členských státech.

Rozšíření oblasti působnosti

Kromě toho, že se nová směrnice týká činností zaměřených na prevenci, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů, její oblast působnosti byla rozšířena tak, aby se týkala také ochrany před hrozbami pro veřejnou bezpečnost a jejich předcházení.

Nová směrnice by se vztahovala jak na přeshraniční zpracovávání osobních údajů, tak i na zpracování osobních údajů policejními a justičními orgány prováděnému výhradně na vnitrostátní úrovni. Rámcové rozhodnutí, které bude směrnicí nahrazeno, se vztahovalo pouze na přeshraniční výměnu údajů.

Práva subjektů údajů

Pravidla vytvářejí rovnováhu mezi právem na soukromí a nutností zajistit, aby policie v raném stádiu vyšetřování nemusela prozradit, že jsou určité údaje zpracovávány. Znění návrhu nicméně obsahuje seznam informací, jež je subjekt údajů vždy oprávněn obdržet za účelem ochrany svých práv, pokud se obává, že došlo k jejich porušení.

Nová pravidla budou rovněž zahrnovat předávání osobních údajů do třetích zemí a mezinárodním organizacím.

Dodržování požadavků

Nová směrnice stanoví jmenování **pověřence pro ochranu osobních údajů**, který příslušným orgánům pomůže zajistit dodržování pravidel na ochranu údajů.

Dalším nástrojem, který zajistí dodržování pravidel, je posouzení vlivu. V situaci, kdy by určitý druh zpracování mohl být z hlediska práv a svobod fyzických osob vysoce rizikový, musí příslušné orgány provést posouzení možného vlivu tohoto druhu zpracování, zejména jsou-li využívány nové technologie.

Sledování a náhrada újmy

Znění směrnice a nařízení jsou ve vzájemném souladu, aby se zajistilo, že budou celkově uplatňovány tytéž obecné zásady. Pravidla týkající se dozorového úřadu jsou navíc do značné míry podobná, protože dozorový úřad zřízený podle obecného nařízení o ochraně údajů se může zabývat rovněž záležitostmi spadajícími do oblasti působnosti směrnice o ochraně údajů. Nová směrnice by rovněž poskytovala subjektům údajů právo na náhradu, pokud jim byla způsobena újma v důsledku zpracování údajů, při němž nebyla dodržena pravidla.

Další kroky

Očekává se, že Evropský parlament bude příští týden ve čtvrtek 14. dubna na plenárním zasedání hlasovat ve druhém čtení a že postoj Rady v prvním čtení schválí beze změn, čímž bude legislativní postup ukončen.

Poté budou znění právních předpisů zveřejněna v Úředním věstníku EU.

- [Nařízení o ochraně osobních údajů: postoj Rady v prvním čtení](#)
- [Nařízení o ochraně osobních údajů: odůvodnění Rady](#)
- [Směrnice o ochraně osobních údajů: postoj Rady v prvním čtení](#)
- [Směrnice o ochraně osobních údajů: odůvodnění Rady](#)
- [Reforma ochrany údajů](#)

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press